

REDENAARS

HOE OM 'n TOESPRAAK TE SKRYF:

Daar is 4 fases in die proses om 'n goeie toespraak te skryf.

1. BEPLANNING
2. LEES, DINK AAN IDEES EN DOEN NAVORSING
3. SKRYF DIE TOESPRAAK
4. OEFEN DIE AANBIEDING VAN DIE TOESPRAAK

VERSILLENDE Tipes TOESPRAKE

A. MOTIVERINGSTOESPRAAK

1. Wat is jou doel? Bv. om mense aan die beweeg te kry, te inspireer, aan te moedig of te begeester.
2. Hoekom wil jy die mense motiveer?
3. Struktuur: Inleiding, 3 punte, slot.
4. Jy kan aanhalings gebruik.
5. Bronne kan gebruik word.
6. Die doel is nie om 'n standpunt in te neem nie. Die doel is om te INSPIREER.

B. VERMAAKLIKHEIDSTOESPRAAK

1. Dit kan 'n kontroversiële onderwerp wees wat op 'n komiese manier aangebied word. Bly weg van Godsdiens, intelligensie, ras, politiek.
2. Wat wil jy bereik?
3. Struktuur: Inleiding, 3 punte, slot.
4. Betrek die gehoor.
5. Praat uit jou ervaring en verwysingsraamwerk.
6. Gebruik voorbeelde uit jou lewe waarmee die gehoor identifiseer.
7. Kry die gehoor in die holte van jou hand.
8. Jou toespraak kan komies, snaaks en prettig wees, maar dis nie 'n 'show' nie.

C. OORREDINGSTOESPRAAK (ATKV EN OPPIE TONG AF)

Dié redenaarstoepspraak moet OORREED! JY MOET IEMAND VAN IETS OORTUIG. Ander MOET van jou kan VERSKIL!

TEMA EN ONDERWERP

1. Kies 'n TEMA.
2. Formuleer 'n aktuele onderwerp uit die tema. Die onderwerp moet geskik wees vir beredenering. Dit moenie net oordra van inligting wees nie. M.a.w. dit beteken jy moet JA of NEE op die stelling kan antwoord. Bv. Ja, ons moet ophou vleis eet. Nee, vleis moenie uit ons diëte weggelaat word nie.

Bv.

Ons moet gesond lewe. - Almal gaan met jou saamstem, dis nie 'n beredenerende onderwerp nie.

Vleis moet weggelaat word in ons diëte. - Daar gaan mense met jou verskil en jy gaan hulle moet oortuig.

STRUKTUUR

Die voorsitter moet erken word voordat met die inleiding begin word. Voorsitter, dames en here moenie meer as 2 maal tydens die toespraak aangespreek word nie.

NB. Die beoordelaars word nie aangespreek nie.

INLEIDING

1. Treffend!
2. Eie ervarings.
3. Aanhalinge uit gedigte, koerantopskrifte, gesegde, interessante feit.
4. Die onderwerp word eers in die volgende paragraaf aangekondig.

NB. As jy die gehoor se belangstelling kan prikkel met die inleiding, sal hulle na die res van jou toespraak luister.

AANSLUITING

Sluit aan by die inleiding en kondig die onderwerp aan. Bv.

Ek **glo** die mens moet nie vleis eet nie. (Gebruik woorde soos **ek glo**, nie **ek hoop** of **ek gaan** nie – wees selfversekerd dat jy die gehoor GAAN oortuig. Jy hoop nie jy gaan dit doen nie.)

INHOUD

Die inhoud bestaan uit 3 argumente wat jou standpunt moet bewys en ondersteun. Die eerste sin van elke argument moet duidelik uitspel wat jou argument is. Verduidelik in jou eie woorde hoekom jy hierdie argument gebruik. Gebruik navorsing, eie mening, aanhalings, ens.

Eerste argument (Standpunt): Hoekom sê jy so? Rede wat jou standpunt ondersteun in jou eie woorde. **(Verduideliking)**

Gesaghebbende/geloofwaardige bron wat jou standpunt ondersteun. **(Bron)**

Tweede argument (S): Hoekom sê jy so? Rede wat jou standpunt ondersteun in jou eie woorde. **(V)** Gesaghebbende/geloofwaardige bron wat jou standpunt ondersteun. **(B)**

Derde argument (S): Hoekom sê jy so? Rede wat jou standpunt ondersteun in jou eie woorde. **(V)** Gesaghebbende/geloofwaardige bron wat jou standpunt ondersteun. **(B)**

NB. Toets elke paragraaf of dit nog steeds by jou onderwerp/tema bly. Toets elke paragraaf of dit BEREDENEREND is en nie net die oordra van inligting is nie.

BRONNE:

1. 'n Dieetkundige is 'n geloofwaardige bron om die standpunt oor vleis te motiveer, nie bv. die Minister van Onderwys nie.
2. Bronne sluit die volgende in: Persoonlike ervaring, media, TV, radio, boeke, internet, blogs (Wikipedia is nie 'n goeie bron nie), 'n aanhaling is nie 'n bron nie.
3. Die bronaanhaling moet die volgende insluit:
 - *Wie het dit gesê en wat maak die bron geloofwaardig.
 - *Waar/in watter artikel, ens. is die bron gevind.
 - *Wat het die bron gesê en wat doen die persoon.
 - *Wanneer het die bron dit gesê.

Bv. Johan Anker, 'n dieetkundige werksaam by Paarl Medi-Clinic, skryf in 'n artikel in Sarie Kos van Maart 2017, dat daar genoeg proteïene in groente voorkom.

Jy moet die gehoor OORTUIG OM SOOS JY TE DINK. Hulle sal jou makliker glo as 'n deskundige ook so dink.

SAMEVATTING

Gee 'n kort opsomming of samevatting van jou 3 argumente om die gehoor te herinner waarom die inhoud van jou toespraak handel. Dis ook 'n uitstekende manier vir jouself om te bepaal of jou toespraak sinvol is.

SLOT

Jou laaste gedagte moet sterk en treffend wees. Gee die gehoor iets om oor na te dink en te onthou. Dis 'n goeie idee om weer na die inleiding te verwys. Moenie aan die einde 'Dankie' sê nie, dit neem die trefkrag van jou laaste sin weg. Memoriseer die slot, sodat jou laaste sinne met selfvertroue en volle oogkontak met die gehoor, gelewer kan word.

WENKE

Onthou, jy moet die gehoor OORTUIG van jou siening en standpunt. Dit gaan dus oor jou ooredingsvermoë wat uit 2 dele bestaan:

- 1. WAT jy sê, en**
- 2. HOE jy dit sê.**

*Humor is altyd 'n wenner. Vermy dit egter om grappe te vertel.

*Dink aan 'n interessante oogpunt waaruit jy jou onderwerp benader. Dink aan iets wat duisende anders sprekers nie aan sal dink nie.

*Glo in jou standpunte en in jouself.

*Berei baie goed voor. Jou kaartjies is daar om te help.

*Doen navorsing uit verskillende bronne: tydskrifte, koerante, Internet, boeke, statistiek.

*Gee die bron se naam en die persoon wat die stelling gemaak het. Die naam van die boek/koerant/artikel/webtuiste/instansie moet ook gegee word.

*Die inhoud moet by die ontwikkelingsvlak van die spreker pas – NB.

*Taalgebruik moet kleurvol en van 'n goeie kwaliteit wees, en op die vlak van die kind wees.

*Maak gebruik van idiome en beeldspraak.

*Woordspeling kan baie effektief gebruik word.

*Let op die tydsbeperking van toesprake. Dit is raadsaam om die spreker se tyd te neem, aangesien sommige sprekers vinnig en ander stadig praat.

***Dit moenie 'n inligtingstoespraak wees nie. Jy moet die gehoor oortuig van jou standpunt!**

***Besluit of jy vir of teen 'n standpunt wil praat.**

*Vertaal aanhalings uit ander tale, of verduidelik dit.

*Wees kreatief en oorspronklik.

*Staan regop en onthou oogkontak.

*Kaartjies: ongeveer borshoogte, sodat jy kan afkyk, sonder dat jou KEN sak. Kaartjies moenie gelamineer word nie (blink), ongeveer A5-grootte. Begin die inleiding, elke argument en slot elke keer op 'n nuwe kaartjie. Hou die kaartjies in jou 'dom' hand. Jy kan nou en dan 'n handgebaar maak – jy is nie 'n standbeeld nie!

***Moenie aflees nie en moenie dramatiseer nie! Jy moet so natuurlik as moontlik praat.**

*Gebruik slegs EEN klem in 'n sin! Gebruik pouses vir dramatiese effek en om 'n punt uit te lig. (Laat gehoor gou dink oor wat jy nou net gesê het.)

*GENIET DIT!

***OPPIE TONG AF DISKWALIFISEER DIE HELE SKOOL AS HULLE AGTERKOM 'N TOESPRAAK IS GEKOOP!**

HOE SKRYF EK 'N REDENAARSTOESPRAAK?

Bepaal tema en dan onderwerp:

STRUKTUUR

Inleiding

Eerste standpunt (standpunt)

*Verduidelik hoekom jy so sê (verduidelik)

*Bron (bron)

Tweede standpunt (S)

*Verduidelik hoekom jy so sê (V)

*Bron (B)

Derde standpunt (S)

*Verduidelik hoekom jy so sê (V)

*Bron (B)

Slot
